

Jana H a v l í n o v á, Československo a norimberský proces.

/Norimberský proces v československém tisku./

Norimberský proces má poměrně obsáhlou historickou literaturu, přitom původní českou v ní téměř postrádáme. Zachytila by také ohlas soudu v československé veřejnosti, novější Honzíkova práce se mu ale nevěnovala. Vznikla jen dobová publicistika autorů sledujících proces zblízka nebo odjinud. Přitom měl proces pochopitelnou odezvu v Československu, i když jeho život byl až přeplněn závažnými událostmi. Pozornost českého tisku, resp. některých hlavních listů k němu si zvolila za bakalářskou práci Jana Havlínová.

Jde pro ni o téma vsutku historické, v němž autorka musela vše poznávat od základů - od vzniku tribunálu, jeho působení, průběhu procesu až po profil novin a technické stránky zpravodajství. Zvládala vše s pílí a odpovědností tématikou vyžadovanými. Seznámila se s orientující ji literaturou, v níž ji asi nejvíce zaujaly práce Ečerovy. Mají ovšem své dobové meze, výklad nedávných let byl limitován "norimberskými" prameny a také soudobým přístupem a terminologií.

J. Havlínová důkladně přečetla několik novin. Zaměřila se na rozsah referování o soudu, na jeho obsah, stylistickou dikci, umístění v listu, titulování, případně komentování. Noviny čerpaly z agenturních zpráv a měly v Norimberku i vlastní zpravodaje. Hlavně se věnovaly těm částem procesu, které se týkaly přímo Československa, ale referovaly samozřejmě i o dalších podstatných kauzách. Čtenáře po prožitcích z války a okupace vše zajímalo, chtěli hodně vědět o obžalovaných a jejich činnostech. Navíc to bylo důležité i pro československé retribuční soudnictví. J. Havlínová odkrývá, jak a v jakých podobách se československá veřejnost dozvídala z jednání norimberského tribunálu o historii Třetí říše, jejích válek, agresí, o smyslu a cíli okupací a o její vyhlazovací politice. Referování bývala jednoznačná a předpokládal se i jeho jednoznačný ohlas.

Odpovídalo to dobovému ovzduší a smýšlení. O nich bychom se asi v práci měli dozvědět více, byly pro ohlas soudu - a samozřejmě nejen pro něj - podstatné. Z bakalářského textu je také zřejmé, že norimberský proces byl přijímán i jako důkaz oprávnění politiky vůči Němcům, především odsunu.

Tiskové referování, v hlavním sjednocené, se ovšem také odlišovalo. Třeba úrovní a zaměřením občasných komentářů /Svobodné slovo lze však asi těžko považovat za pravicové/ i případnými ideologizujícími glosami, v tom si nenechávalo příležitost ujít Rudé právo. Z norimberské agendy byl prakticky vyloučen Mnichov, dostával se do ní jen útržkovitě. Dokumenty o něm nebyly ostatně ještě k dispozici, z tisku je však zřejmé, jak bylo toto téma i tak pro československou veřejnost "palčivé".

Bakalářský text J.Havlíkové je prací rozmyslnou, kultivovanou, vytvářenou s vědomím závažnosti tématu zvláště pro autorčinu generaci. Doporučuji ho k obhajobě.

Hodnocení:

Vyborná

Robert Kvaček

Prof.dr.Robert Kvaček, CSc.